

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

P8_TA(2017)0497

Kambodža: zabrana oporbe

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. prosinca 2017. o Kambodži: osobito o raspuštanju Kambodžanske stranke nacionalnog spasa (2017/3002(RSP))

(2018/C 369/09)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Kambodži, osobito onu od 14. rujna 2017. ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir posjet izaslanstva Zajednice naroda jugoistočne Azije (ASEAN) Europskom parlamentu od 30. do 31. listopada 2017.,
 - uzimajući u obzir smjernice EU-a o braniteljima ljudskih prava iz 2008.,
 - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornice Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) od 16. studenoga 2017. o raspuštanju Kambodžanske stranke nacionalnog spasa,
 - uzimajući u obzir Sporazum o suradnji između Europske zajednice i Kraljevine Kambodže iz 1997.,
 - uzimajući u obzir lokalne izjave EU-a od 22. veljače 2017. o političkom stanju u Kambodži te izjave glasnogovornika Delegacije EU-a od 3. rujna 2017. i 25. kolovoza 2017. o ograničenjima političkog prostora u Kambodži,
 - uzimajući u obzir Rezoluciju (A/RES/53/144) koju je 8. ožujka 1999. usvojila Opća skupština UN-a o pravu i odgovornosti pojedinaca, skupina i društvenih tijela da promiču i štite univerzalno priznata ljudska prava i temeljne slobode,
 - uzimajući u obzir Pariški mirovni sporazum iz 1991., u čiji je članak 15. uvrštena obveza poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda u Kambodži, među ostalim i od strane međunarodnih potpisnika,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacije rada o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje,
 - uzimajući u obzir Ustav Kambodže, a posebno njegov članak 41. kojim se propisuju pravo i sloboda izražavanja i udruživanja, članak 35. o pravu na sudjelovanje u političkom životu i članak 80. o zastupničkom imunitetu,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima od 10. prosinca 1948.,
 - uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,
 - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je 2017. došlo do pogoršanja stanja ljudskih prava u Kambodži, uz porast broja uhićenja članova političke oporbe, aktivista za ljudska prava i predstavnika civilnog društva;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2017)0348.

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

- B. budući da je 2017. parlament Kambodže usvojio dva skupa represivnih amandmana na Zakon o političkim strankama, koji sadrže brojna ograničenja namijenjena stvaranju prepreka za oporbene stranke;
- C. budući da je 6. listopada 2017. Ministarstvo unutarnjih poslova u skladu sa Zakonom o političkim strankama podnijelo zahtjev Vrhovnom sudu za raspuštanje Kambodžanske stranke nacionalnog spasa (CNRP);
- D. budući da je 16. studenoga 2017. Vrhovni sud nakon jednodnevne rasprave najavio raspuštanje CNRP-a; budući da je Vrhovni sud, osim toga, 118 članova CNRP-a zabranio političko djelovanje u sljedećih pet godina; budući da nakon te odluke, koja se temelji na dvije skupine spornih amandmana na Zakon o političkim strankama, više ne postoji oporba vladi uoči općih izbora predviđenih za srpanj 2018.;
- E. budući da vlasti Kambodže godinama progone i uznemiruju članove oporbenih stranaka; budući da je manje od 40 % članova CNRP-a koji su zastupnici u parlamentu i dalje u Kambodži, nakon što su ostali članovi primili prijetnje o uhićenju, zbog čega su bili prisiljeni pobjeći iz zemlje;
- F. budući da Ministarstvo unutarnjih poslova ima široke ovlasti za obustavu rada političkih stranaka na temelju nejasno određenih kriterija; budući da je 2. listopada 2017. Ministarstvo unutarnjih poslova raspustilo 20 političkih stranaka u skladu s člancima 19. i 20. Zakona o političkim strankama;
- G. budući da je 3. rujna 2017. Kem Sokha, predsjednik CNRP-a, uhićen i optužen za izdaju u skladu s člankom 443. Kaznenog zakonika Kambodže, usprkos tome što ima zastupnički imunitet; budući da je 26. rujna 2017. odbijen zahtjev Kema Sokhe za puštanje na slobodu uz jamčevinu, nakon što je zatvorska uprava izjavila da ne može jamčiti njegovu sigurnost, zbog čega nije bio u mogućnosti pojaviti se na ročištu; budući da je prema navodima organizacija ljudskih prava ispitan 24. studenoga 2017., iako nije imao adekvatan pristup pravnom zastupniku niti privatnoj liječničkoj skrbi; budući da je njegov pravni status potrebno razjasniti; budući da se pred Vrhovnim sudom trenutačno razmatra njegov zahtjev za puštanje na slobodu uz jamčevinu; budući da mu, bude li proglašen krivim, prijeti do 30 godina zatvora; budući da je predsjednik Vrhovnog suda Dith Munty ujedno i član stalnog odbora vladajuće stranke;
- H. budući da je pitanje utrke za zemljištem i dalje velik izvor zabrinutosti u Kambodži; budući da dolazi do stalnog povećanja broja uhićenih i pritvaranja članova političke oporbe, političkih komentatora, sindikalista, aktivista za ljudska prava i predstavnika civilnog društva u Kambodži, primjerice, petero članova udruge ADHOC; budući da je aktivistica za ljudska prava Tep Vanny, iz zajednice Boeung Kak, i dalje u zatvoru nakon što joj je izrečena kazna u trajanju od dvije i pol godine u vezi s mirnim prosvjedom održanim 2013.; budući da je 8. prosinca 2017. Vrhovni sud potvrdio presudu protiv Tep Vanny;
- I. budući da je prethodni predsjednik CNRP-a Sam Rainsy bio prisiljen na ostavku uslijed pravnih prijetnji; budući da je osuđen u odsutnosti zbog kaznenog djela klevete i sada živi u egzilu; budući da je nakon raspuštanja oporbe sve veći broj članova CNRP-a koji su zastupnici u parlamentu pobjeglo iz Kambodže; budući da prema navodima organizacija za ljudska prava neki od njih traže azil;
- J. budući da Kina ima važan utjecaj na politički život u Kambodži te na njezinu vladu;
- K. budući da je za Kambodžu na snazi najpovoljniji mogući režim u okviru općeg sustava povlastica EU-a, točnije sustav „Sve osim oružja”; budući da je EU izdvojio do 410 milijuna EUR za Kambodžu u financijskom razdoblju od 2014. do 2020., od čega je 10 milijuna EUR namijenjeno pružanju potpore procesu izborne reforme u Kambodži;
- L. budući da je pravo na sudjelovanje u političkom životu propisano u članku 41. Ustava Kambodže; budući da je odluka o raspuštanju CNRP-a značajan korak unatrag na putu pluralizma i demokracije utvrđenog u Ustavu Kambodže;

Četvrtak, 14. prosinca 2017.

M. budući da je 55 nevladinih organizacija poslalo poziv za održavanje nove konferencije o Kambodži u Parizu kako bi se sa svim relevantnim dionicima raspravilo o vladavini prava i demokraciji u Kambodži i potaknulo vladu Kambodže da ponovno razmotri svoje politike povezane s oporbenim strankama;

1. izražava duboku zabrinutost zbog raspuštanja CNRP-a; izražava duboko žaljenje zbog zabrane te stranke, što je još jedan dokaz autokratskog djelovanja premijera Huna Sena; potiče vladu da poništi odluku o raspuštanju CNRP-a, da izabrane zastupnike u nacionalnom parlamentu i općinskim vijećima vrati na njihove položaje, da omogući neometano sudjelovanje oporbenih stranaka u javnom životu, da zajamči slobodan prostor za djelovanje medijima i organizacijama civilnog društva te da stane na kraj ozračju straha i zastrašivanja, s obzirom na to da je riječ o preduvjetima za slobodne, uključive i transparentne izbore;

2. ponovno izražava duboku zabrinutost spomenutu u prethodnim rezolucijama o dodatnom pogoršanju ozračja za oporbene političare, aktiviste za ljudska prava i članove civilnog društva u Kambodži;

3. slaže se sa stajalištem visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava da su optužbe protiv CNRP-a i njegovih članova nejasne, baš kao i zakonske odredbe na temelju kojih je podnesen zahtjev za raspuštanje stranke;

4. smatra da Vrhovni sud u Phnom Penhu u neprihvatljivoj mjeri ometa prava stanovnika Kambodže na slobodan izbor svojih političkih predstavnika i glasovanje na nacionalnim izborima 2018.; izražava žaljenje zbog nepostojanja neovisnog i nepristranog pravosuđa u Kambodži;

5. poziva vladu Kambodže da stavi izvan snage sve nedavne amandmane na Zakon o političkim strankama te izborne zakone kojima se ograničavaju sloboda govora i političke slobode;

6. snažno osuđuje uhićenje Kema Sokhe i drugih političkih aktivista; potiče vlasti Kambodže da smjesta povuku nalog za uhićenje čelnika oporbe Sama Rainsyja, da odbace sve optužbe protiv njega, te da smjesta i bezuvjetno oslobode Kema Sokhu iz zatvora i odbace sve optužbe protiv njega i drugih oporbenih zastupnika u parlamentu;

7. izražava duboku zabrinutost zbog provedbe vjerodostojnih i transparentnih izbora 2018. u Kambodži nakon odluke Vrhovnog suda o raspuštanju CNRP-a; ističe da izborni proces iz kojeg je glavna oporbena stranka proizvoljno isključena nije legitiman te da su transparentni i konkurentni izbori ključni instrument za jamčenje mira i stabilnosti u zemlji i cijeloj regiji;

8. pozdravlja odluku EU-a o povlačenju izborne pomoći dok Kambodža ne počne provoditi reforme u skladu s međunarodnim izbornim standardima u cilju jačanja demokracije i zaštite prostora civilnog društva;

9. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Federicu Mogherini da upotrijebi sva sredstva koja ima na raspolaganju kako bi se zaštitila temeljna prava naroda Kambodže da biraju i budu izabrani te kako bi se zajamčili pluralizam i demokratska načela koja su strogo u skladu s Ustavom Kambodže;

10. podsjeća vladu Kambodže da treba ispuniti svoje obveze u pogledu demokratskih načela i temeljnih ljudskih prava, koje su ključan element Sporazuma o suradnji;

11. ističe da je poštovanje temeljnih ljudskih prava preduvjet za to da Kambodža nastavi profitirati od sustava povlastica EU-a „Sve osim oružja”; poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu i povjerenicu Malmström da što prije revidiraju obveze Kambodže koje proizlaze iz konvencija iz članka 19. uredbе o sustavu „Sve osim oružja”; naglašava da ako Kambodža ne izvršava svoje obveze u okviru te uredbе, carinske povlastice koje trenutačno uživa moraju se privremeno povući;

12. poziva ESVD i Komisiju da pripreme popis pojedinaca odgovornih za raspuštanje oporbe i druge ozbiljne povrede ljudskih prava u Kambodži u cilju uvođenja mogućih viznih ograničenja i zamrzavanja njihove imovine;

13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, glavnom tajniku ASEAN-a, vladama i parlamentima država članica te vladi i Narodnoj skupštini Kambodže.